

Grønlands hjemmestyre kan visitere personer med vidtgående fysiske og psykiske handicap til specialinstitutioner i Danmark. Hjemmestyret yder herfor en betaling svarende til den med opholdet forbundne udgift beregnet som en takst pr. opholdsdag på grundlag af den gennemsnitlige belægning.

Ved lov nr. 1132 af 22. december 1993 om ændring af lov om social pension mv. blev det vedtaget, at beboere på institutioner efter bistandslovens § 112 senest 1. januar 1995 skulle have pensionen udbetalt mod at betale for de ydelser, der modtages på institutionen (husleje, el, varme, kost mv.).

Denne omlægning har betydet, at betalingen for personer på institutionsophold siden 1. januar 1995 har været delt op i en institutionsudgift, som for personer fra Grønlands vedkommende betales af hjemmestyret, og en udgift til social pension, som betales af danske myndigheder. Da hjemmestyret førhen afholdt den fulde udgift, har ændringen medført besparelser for hjemmestyret.

For de grønlandske beboere på specialinstitutionerne bliver opholdskommunen stillet som bopælskommunen og dermed som betalingspligtig for pension. Bopælskommunens udgifter er omfattet af budgetgarantien. Da budgetgarantien kompenserer kommunerne under eet, indebærer ordningen at de forholdsvis få kommuner, som modtager personer, der er visiteret af grønlandske sociale myndigheder, fuldt ud må betale den kommunale andel af udgifterne, mens kompensationen herfor deles med samtlige af landets kommuner.

I anledning af de problemer, som således er opstået i forlængelse af ændringen af pensionsbetalingen i Danmark, har der været ført drøftelser mellem staten og hjemmestyret med henblik på at finde en ny ordning for hjemmestyrets betaling i forbindelse med anbringelse af personer på institutioner for personer med vidtgående fysiske og psykiske handicap.

Med aftalen af 30. marts 2001 er det aftalt, at Grønlands hjemmestyre med virkning fra 1. januar 1999 overtager statens og kommunernes udgifter i sager afgjort efter 1. januar 1992, bortset fra såkaldte § 112,1-sager (pensionister, der pr. 1. januar 1992 havde ophold på institution i Danmark i henhold til bistandsloven). Denne ordning medfører, at hjemmestyret fremover afregner direkte med de konkrete kommuner, som har pensionsudgifterne vedrørende personer fra Grønland. Der foretages ikke ændringer i bloktilskuddet som følge af hjemmestyrets overtagelse af pensionsudgifterne, idet udgifterne i den forbindelse modsvares af hjemmestyrets besparelser ved omlægningen af pensionsbetalingen i Danmark. Som konse-

kvens af aftalen efterbetaler hjemmestyret omkring 11 mill. kr. til Socialministeriet for perioden 1999-2001.

I henhold til §§ 24a-c i lov om pension til statens tjenestemænd i Grønland beregner og udreder staten den pension, der tilkommer tjenestemænd ansat under Grønlands hjemmestyre og grønlandske kommuner. I tilslutning hertil er der den 2. juli 1982 indgået aftale mellem staten, Grønlands hjemmestyre og KANUKOKA (grønlandske kommuners landsforening) om pension til tjenestemænd mv. ansat under hjemmestyret og de grønlandske kommuner. Til dækning af statens pensionsudgifter er hjemmestyret eller kommunen ifølge aftalen forpligtet til at indbetale et løbende pensionsbidrag, der fastsættes som en procentsats af tjenestemandens pensionsgivende lønningsindtægt.

Da de grønlandske bidrag ikke modsvarer statens forventede pensionsudgifter til grønlandske tjenestemænd, blev det i forbindelse med forhandlingerne om en ny bloktilskudsaftale for perioden 1999-2001 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, som bl.a. skulle fremsætte forslag til eventuel revision af bidragssatserne. Arbejdsgruppen afgav rapport i maj 1999.

I rapporten foreslås, at pensionsbidraget fastsættes efter aktuarmæssige principper, således at det for ansatte, der optjener pensionsalder i forhold til ansættelsesperioden, fremover udgør 16 pct. af lønningsindtægten, og ca. 27,5 pct. for den lukkede gruppe af ansatte, der har ret til pensionering som 55-årig og dobbelt optjening de sidste 10 år. Da bidragssatserne i dag er henholdsvis 6 pct. og 11 pct. vil arbejdsgruppens forslag indebære merudgifter for hjemmestyret og de grønlandske kommuner.

I forbindelse med nedsættelser af pensionsbidraget i 1983 og 1986 blev bloktilskuddet reduceret med et beløb svarende til hjemmestyrets mindrefundt i den forbindelse. Da imidlertid udgifterne til tjenestemandspensioner forventes at falde i de kommende år i takt med, at stadigt flere ansættes på overenskomstmæssige vilkår, vurderes det ikke hensigtsmæssigt at ændre bloktilskuddet vedrørende dette område.

Det er derfor aftalt, at der for nuværende tjenestemandsansatte i Grønland ikke sker ændringer i pensionsbidragsprocenten. For tjenestemænd ansat fra 1. april 2001, og som ikke tidligere har været ansat som tjenestemænd i Grønland, fastsættes pensionsbidraget som foreslået af arbejdsgruppen til 16 pct. af lønningsindtægten. Staten og hjemmestyret er samtidig enige om at følge arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende den fremtidige administration af ordningen.

Det er endelig aftalt, at der ikke sker reguleringer af bloktilskuddet vedrørende dette område, herunder ved